VERSLAG VAN DE NAJAARSEXCURSIE NAAR TERSCHELLING van 3 - 5 oktober 1986

door

Th.W. de Boer

Deelnemers: Th.W. de Boer, R.H. de Bruyne, A.J. Dogterom, B. Gras, H.E. Haak (2 pers.), A. Hovestadt, H.F.A. Huneker (2 pers.), H.B. Marcus, N.J. Mounoury (2 pers.), A.D.P.van Peursen (3 pers.), Th.E.J. Ripken, A.J.M. Rizzi (2 pers.), W.J. Taekema, C.M. Taekema (3 pers.), B.A.van Tiggele (2 pers.), A.J.de Winter.

Van vrijdag 3 t/m zondag 5 oktober hield de N.M.V. in samenwerking met de Schelpenwerkgroep Friesland haar najaarsexcursie op Terschelling.

Vanaf vrijdagmiddag druppelden de meeste gasten het Biologisch Station te Midsland, ons centraal verblijf dit weekend, binnen, terwijl anderen naar hun pension togen. Nadat door een aantal deelnemers in een plaatselijk etablissement menige schol met smaak was verorberd, kwamen alle excursiegangers om 22.00 uur bij elkaar in het Biologisch Station. Daar werd, in overleg met de heer G.J.M. Visser, beheerder van het Station en kenner van het eiland, een excursieplan gemaakt voor de komende dagen. Besloten werd om zaterdag de Boschplaat te bezoeken en zondag naar de Noordvaarder te gaan. Uiteraard was er voor ieder de vrijheid om van het geplande schema af te wijken.

Zaterdagochtend werden na het ontbijt fietsen gehuurd en op het stalen ros werd koers gezet naar de Boschplaat. Bij het Jan Thijssensdune werden de fietsen geparkeerd en toen ging het met de benenwagen verder. Was de fietstocht nog voor iedereen te volgen, nu ging het lopend in een fors tempo verder: via het Parapludune naar de kwelder De Groede bij de eerste slenk. Aangezien sommige deelnemers geheel onbekend waren met dit "eilander tempo" kostte het hen de nodige zweetdruppels het bij te benen. Op de kwelder aangekomen zeeg een aantal deelnemers dan ook op het eerste het beste plekje neer, terwijl enkele fanatiekelingen de nodige moeite deden om tussen zeekraal en klein schorrekruid de naaktslakjes Alderia modesta en Limapontia depressa te vinden. Dat lukte echter niet. Wel kropen tussen de kweldervegetatie veel exemplaren van Ovatella myosotis, het muizenoortje, rond.

In de middag splitste de groep zich: een aantal deelnemers bracht een bezoek aan het strand, terwijl een ander deel op jacht ging naar zoetwater- en landmollusken. Een enkeling bezocht het wad.

Rond 17.00 uur bestond de gelegenheid om de collectie mariene mollusken van Terschelling, bijeengebracht door de heer G. Doeksen te Hoorn, te bezichtigen. Van deze gelegenheid hebben velen gebruik gemaakt. In deze collectie bevinden zich vele, vaak bijzondere mollusken, die in de loop der jaren door de heer Doeksen op het strand zijn gevonden.

's Avonds kon worden genoten van een smakelijke macaronischotel, waarvoor hulde aan kok(s) en voorbereider(s).

Rond 20.00 uur liet de heer G.Visser ons middels een aantal dia's en een boeiend betoog kennis maken met vele facetten van het eiland, ook in andere jaargetijden. Tevens had hij een schelpencollectie uitgestald, die kon worden bekeken. Namens de N.M.V. werd hem een boekenbon aangeboden.

De volgende ochtend, na het gebruikelijke ceremonieel van tafeldekken-ontbijten-afruimen-afwassen, zette een deel van de excursiegangers zich weer op het stalen ros. Ditmaal werd het stuur naar het westen gewend. Iets ten westen van West-Terschelling werden de fietsen gestald en daarna volgde nog een stevige wandeling. In de randbegroeiing ten oosten van het militair oefenterrein werd naarstig gezocht naar Catinella arenaria, maar ook deze soort liet ondanks intensief zoeken 't afweten.

Ook deze dag weer bezochten enkele deelnemers plaatsen langs strand en wad (o.a. De Kom bij de haven van West-Terschelling).

Onvermijdelijk brak voor de meeste deelnemers rond 16.00 uur het uur van vertrek aan. Slechts enkele gelukkigen waren in de gelegenheid nog enkele dagen langer op dit eiland te vertoeven.

Tot slot nogmaals een woord van dank aan de heer Visser, die een voortreffelijk gastheer en gids was, alsook aan eenieder die, op welke wijze dan ook, heeft bijgedragen aan het slagen van deze excursie.

Lijst van de aangetroffen land- en zoet/brakwatermollusken: (Th.W.de Boer, A. Hovestadt, H.F.A. Huneker, A.J.de Winter)

4-10-1986. Midsland, tuin Biologisch Station:

Discus rotundatus	Arion cf. rufus (juv.)
Oxychilus alliarius	Deroceras reticulatum
Cochlicella acuta	Trichia hispida
Helix aspera	

4-10-1986. Boschplaat, vochtige plek in Parapludune:

Radix peregra forma ovata

4-10-1986. Boschplaat, vochtige vallei juist ten oosten van het Parapludune:

Oxyloma elegans	Cochlicopa lubrica
Vitrina pellucida	Deroceras laeve

4-10-1986. Boschplaat, oude stuifdijk t.h.v. paal 21, tussen gras:

Cochlicopa (lubricella/repentina)

Vertigo pygmaea	Pupilla muscorum
Vallonia pulchella	Vallonia excentrica
Deroceras sp.	

4-10-1986. Boschplaat, kwelder bij de eerste slenk:

Ovatella myosotis
Hydrobia ulvae

4-10-1986. Oud elzenbosje ten westen van Hoorn:

Cochlicopa lubrica
Arion cf. rufus (juv.)
Arion (Carinarion) sp. (juv.)
Oxychilus alliarius
Zonitoides nitidus
Limax maximus
Deroceras reticulatum
Deroceras laeve

5-10-1986. Noordvaarder, Kroonpolders:

Radix peregra forma ovata
Bathyomphalus contortus
Gyraulus albus
Armiger crista
Sphaerium corneum
Pisidium sp.

5-10-1986. Noordvaarder, duinvallei langs oostzijde militair oefenterrein, t.h.v. paal 3:

Oxyloma elegans
Galba truncatula

5-10-1986. West-Terschelling, in begroeiing langs dijk bij De Kom:

Pupilla muscorum
Vallonia pulchella
Vallonia excentrica
Ovatella myosotis
Hydrobia ulvae

Lijst van mariene mollusken. Heel algemeen voorkomende soorten zijn niet opgenomen. Soorten gevonden door R.H. de Bruyne op 6-10-1986 zijn ook in deze lijst opgenomen: (Th.W.de Boer, R.H.de Bruyne, B. Gras, H.F.A. Huneker)

Op het strand (vloedlijn, eblijn en in het gruis):

Lepidochitona cf. cinereus → Striarca lactea
Modiolus modiolus
Aequipecten opercularis
Chlamys varia
Lucinella divaricata
Semierycina nitida
Kellia suborbicularis
Diplodonta rotundata
Astarte sulcata
Goodallia triangularis
Acanthocardia echinata
Acanthocardia tuberculata
Spharocardium paucicostatum
Parvicardium exiguum
Laevicardium crassum
Mactra corallina plistoneerlandica
Mactra glauca
Lutraria lutraria (vers)
Solen marginatus
Phaxas pellucidus
Angulus pygmaeus
Angulus donacinus
Donax variegatus
Gari fervensis
Abra prismatica
Dosinia lupinus lincta
Venerupis aurea senescens
Venerupis decussata
Chamelea gallina striatula
Timoclea ovata
Corbula gibba
Turneria jeffreysi
Thracia papyracea
Lacuna vincta
Littorina obtusata
Hydrobia cf. neglecta
Alvania lactea
Tuboella parva
Turboella cf. parva interrupta
Turboella inconspicua
Cingula semicostata aculeus

Rissoa membranacea
Skeneopsis planorbis
Triphora perversa adversa
Epitonium clathrus
Aclis cf. minor
Aporrhais pespelicani quadrifidus
Nucella lapillus
Hinia pygmea
Bela nebula
Chrysallida sarsi
Brachystomia scalaris
Turbonilla lactea
Acteon tornatilis
Retusa obtusa
Dentalium vulgare
Tornus subcarinatus
Turritella tricarinata communis
Bittium reticulatum
Epitonium clatratulum
Strombiformis glaber
Trivia arctica
Ocenebra erinaceus
Hinia reticulata
Oenopota turricula
Odostomia eulimoides
Turbonilla crenata
Philine aperta quadripartita
Cylichna cylindracea
Ovatella myosotis

Op plastic emmertje:

Heteranomia squamula

Onder hydropolypen. Deze lagen, veelal in elkaar gedraaid tot bosjes, in de vloedlijn en hadden zich vastgehecht op steentjes, fragmenten van de zeeklit en schelpen:

Striarca lactea
Chlamys varia
Mysella bidentata
Goodallia triangularis
Laevicardium crassum
Spisula elliptica
Spisula subtrucata
Ensis arcuatus ensoides
Ensis cf. phaxoides
Angulus tenuis
Macoma balthica
Abra prismatica
Dosinia lupinus lincta
Venerupis senegalensis
Petricola pholadiformis
Corbula gibba
Zirfaea crispata
Littorina littorea
Alvania lactea
Crepidula fornicata (in kokkel)
Euspira poliana
Mytilus edulis
Ostrea edulis
Tellimya ferruginosa
Cerastoderma edule
Mactra corallina cinerea
Spisula solida
Ensis arcuatus arcuatus
Ensis cf. ensis
Angulus fabulus
Angulus pygmaeus
Donax vittatus
Dosinia exoleta
Venerupis aurea senescens
Chamelea gallina striatula
Mya arenaria
Barnea candida
Thracia papyracea
Hydrobia ulvae
Rissoa membranacea
Euspira catena
Buccinum undatum

Bij uitwatering van de Kom, haven West-Terschelling:

Lepidochitona cinereus